

RI-spalten mars 2026

Nu är det dags. Att vi gemensamt tar tag i situationen med vår säkerhetskultur. Att vi alla tar ansvar och drar vårt enskilda strå till den gemensamma stacken. Skygods, instruktörer, coacher och funktionärer så väl som skojhoppare och elever. Alla har vi samma rätt till en åsikt som ska respekteras, och på samma gång en skyldighet och ett ansvar att säga ifrån när något är, eller bara känns, fel. Det enda som krävs för att ”vända båten” är att vi alla slutar acceptera oönskade beteenden. När jag växte upp sa min far alltid att: ”En bra idé överlever en öppen diskussion”. Om idéen, beteendet eller attityden inte överlever en öppen diskussion så är den förmodligen inte heller bra nog...

Vid CI-konferensen som genomfördes i Karlsborg i november förra året, beslutade en enig CI-kår att jobba med ovan fyra pusselbitar som ska utgöra basen i vårt Systematiska Säkerhetsarbete. En närmare beskrivning av vilka åtgärder och steg som beslutades kommer tas upp vid genomförande av klubbarnas Safety Day, men i huvudsak beslutade vi att genomföra en konkret åtgärd per pusselbit:

- ✚ Regelverk – Efterleva SBF och hjälpas åt att förbättra och revidera SBF där det behövs. Att till exempel följa kraven för förnyelse av licensgrad och eventuella instruktörsbehörigheter, är en bra början.
- ✚ Utbildning – Vi ska följa krav för godkännande vid utbildningshopp enligt vad som står i respektive utbildningsplan. Underkända utbildningshopp ska rapporteras på avsedd bankett (blå) och sammanställas inför det Instruktörsseminarium som planerats till sista helgen i oktober. Där ska alla utbildningsplaner genomlysas, revideras och uppdateras.
- ✚ Tävlings – Alla klubbar ska arrangera två klubbtävlingar under säsongen
- ✚ Kultur/Attityd – Vi ersätter "No Blame culture" med "Just Culture"

Just Culture i korthet:

 Grundidé - Just Culture försöker balansera två saker:

- **Lärande och öppenhet**
- **Ansvar och konsekvenser**

I många organisationer finns två ytterligheter:

- *Blame culture*: folk straffas → de döljer misstag
- *No-blame culture*: ingen hålls ansvarig → risker upprepas

Just Culture ligger mitt emellan.

Varför Just Culture är viktigt

- Ökar rapportering av incidenter
- Förbättrar säkerheten
- Skapar tillit i organisationen genom konsekventa och förutsägbara åtgärder.
- Gör att man lär sig av fel i stället för att dölja dem

Sammanfattning

Just Culture handlar inte om att vara “snäll” eller “hård” – utan om att vara **rättvis och konsekvent**:

Systematiskt säkerhetsarbete inom fallskärmshoppning bygger mycket på erfarenhetsutbyte:

- De flesta incidenter **börjar med små avvikelser**
- Om folk inte rapporterar:
  - samma avvikelse/misstag upprepas
  - olyckor sker

Hur det kan se ut i en hoppklubb

- ✓ Debriefs utan skuld
- ✓ Vi tar ett gemensamt ansvar för att säga ifrån och att inte acceptera oönskade beteenden
- ✓ Incidentrapportering utan rädsla
- ✓ Tydliga gränser för farligt beteende
- ✓ Instruktörer som coachar – inte skäller

Kort sagt i fallskärmshoppning:

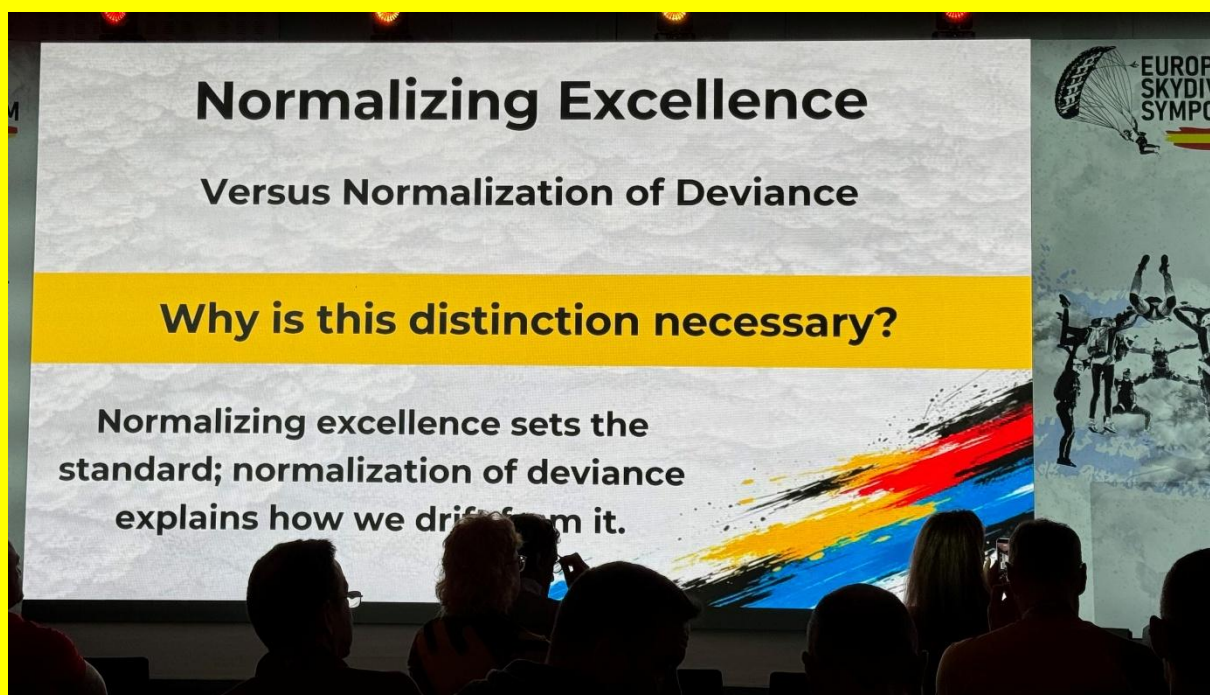
“Vi lär av misstag – men vi skyddar sporten från medvetna risker.”

I februari genomfördes European Skydiving Symposium i Sevilla. Symposiet växer för varje genomförande både avseende deltagare, utställare och föreläsare. Jag kan varmt rekommendera ett besök vid nästa genomförande om två år, gärna i kombination med hoppning på Skydive Spain. ESS tillsammans med Skydive Spain arrangerar coachad hoppning inom de flesta kategorierna före och efter symposiet.

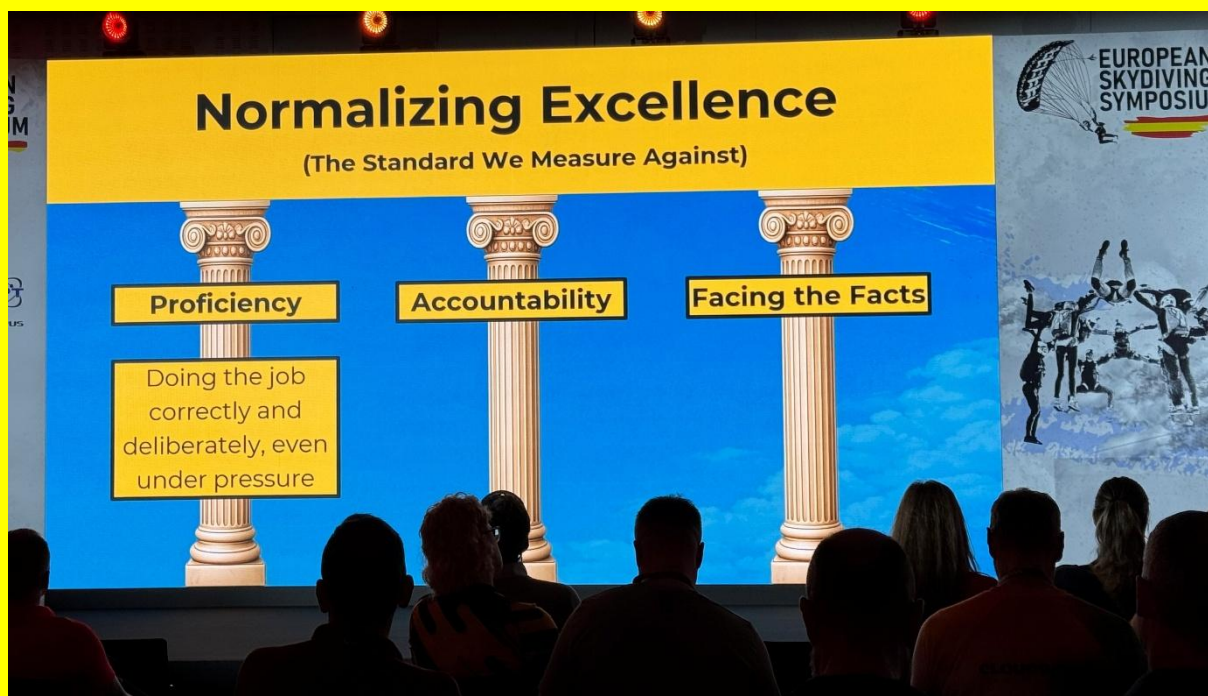
Bland många intressanta föreläsare var det framför allt två som satte spår. James La Barrie pratade som "Skydiving Marketing and Growth" i föreläsningen: "From good to great- what the best companies do that others don't". En mycket bra analys över vad som skiljer framgångsrika företag inom upplevelse-branschen från övriga med fokus på kundkontakter, kommunikation och strävan efter "excellence" i detaljer. Jag tror att vi alla har mycket att lära av James sätt att se hur bemötande och genomförande kan bidra till tillväxt av vår verksamhet både avseende utbildning och tandem.

Den presentation som gjorde störst intryck på mig var USPA:s Director of Safety and Training (motsvarande riksinstruktör) Ron Bell, som föreläste om "Normalizing Excellence".

Ron beskrev med tydlighet USPA:s pågående arbete med samma "normglidning" inom sporten som var huvudtemat på SFF:s CI konferens. Problemet är alltså inte isolerat till oss och vår verksamhet i Sverige, utan ett globalt problem som vi alla måste hjälpas åt att mitigera som en del av det systematiska säkerhetsarbetet. Budskapet var tydligt: Det är en

fråga om attityd och inställning och ett gemensamt individuellt ansvar att inte acceptera oönskade / ovälkomna beteenden. USPA har delat upp arbetet i tre huvudpelare:

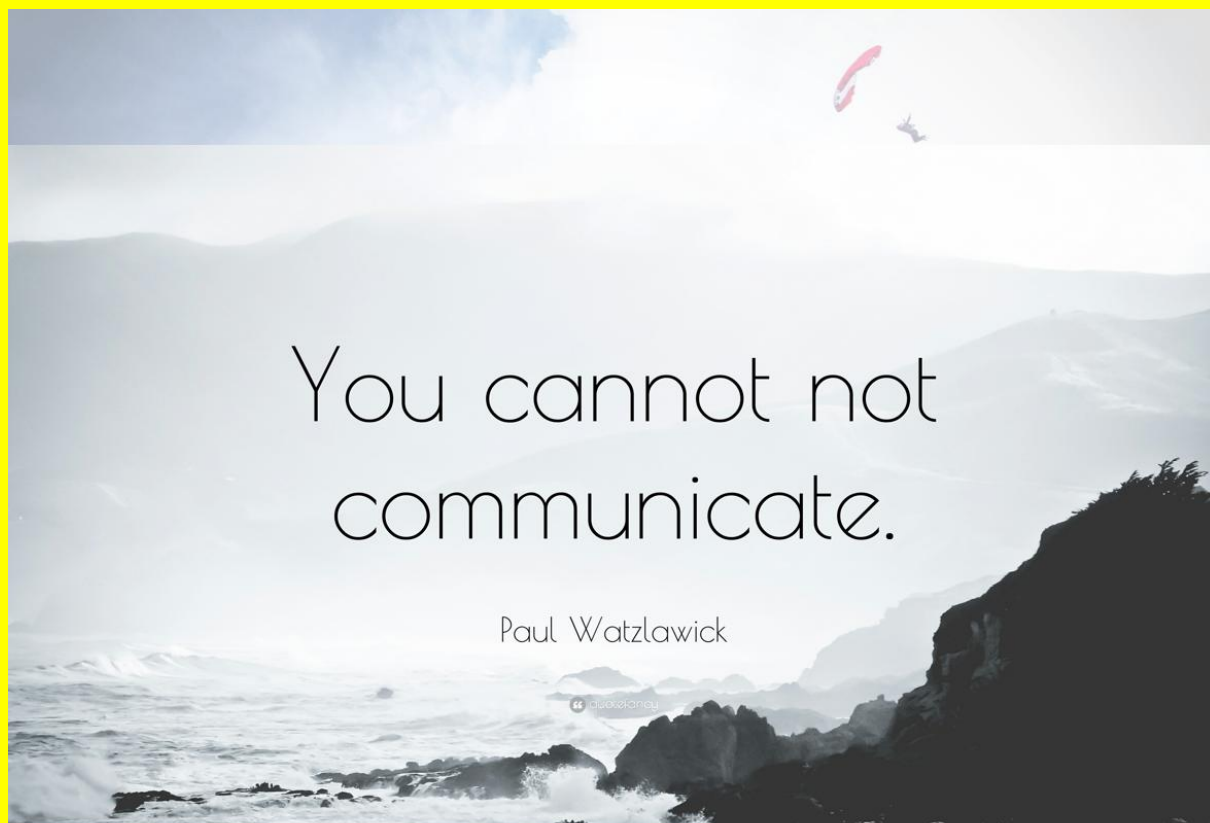
Jag kan varmt rekommendera att ta en stund och titta på Rons föreläsning som ligger publicerad på youtube: <https://youtu.be/IiiOu4alh7Y?si=nCZwRJcYTkXjQcLu>

Jag vill även påminna alla instruktörs-kandidater om att förbereda sig väl inför vårens förbundskurser. För att underlätta deltagande har vi försökt komprimera kurserna så mycket vi kan, men det förutsätter att alla kandidater är väl förberedda av sina CI på hemmaklubben. Vi kommer i år att genomföra försök med ett nytt upplägg på HM-utbildningen, där vi även genomför den praktiska delen (HM Steg 3) som en del av kursen. Det är ett led i att harmonisera vår HM-utbildning med internationella motsvarigheter som till exempel USPA Coach och norska I3 utbildningen. Vi har i dagsläget 19 anmälda kandidater som ska genomföra utbildningen på Gryttjom i maj med 2,5 dagar teori och 2,5 dagar intensiv hoppning om vädret tillåter. Vi genomför även ett försök att förkorta KL-utbildningen till tre dagar (+ en introduktion första kvällen). Båda försöken skall utvärderas för att se om SBF:s utbildningsplaner kan förändras.

Avslutningsvis vill jag påminna alla AFF-instruktörer om att kraven för förnyelse ändrades i SBF inför 2025 med tillägget att alla AFF-I måste delta i en AFF Recurrency (AFFR) minst vart tredje (3) år. Då kravet infördes inför säsongen 2025 måste alla AFF-I genomföra AFFR senast inför säsongen 2027. I år genomförs AFFR vid tre tillfällen på tre olika klubbar för att säkerställa att alla har möjlighet att delta. I skrivande stund har vi 8 anmälda till AFFR på SFK, 3 anmälda till SF och 0 anmälda till FKCG.

Med tanke på att vi normalt har ca 40-50 AFFI förnyade och att endast ett fåtal genomförde AFFR under 2025, är det ett stort antal AFFI som måste genomföra AFFR senast 2027. Det vore därför bra om fler anmäler sig redan i år så vi får en jämnare fördelning över åren framledes. AFFR är inte en examinering utan en fortbildning och gemensam träning för att säkerställa att vi genomför och bedömer utbildningshopp på samma sätt mellan klubbarna.

Med det sagt önskar jag alla en fantastisk säsong 2026, fylld av glädje, hopp och gemenskap, med säkerheten i fokus och där vi alla hjälps åt att genomföra de fyra åtgärder som ska föra svensk fallskärms hoppning långt från siffran **79 509** under kommande år. (statistiken för 2025 visade 1 dödsfall per 79 509:e hopp, en dålig siffra jämfört med många andra länder i Europa.)

Svenska Fallskärmsförbundet

Blue Skies

Joakim Berlin.
Riksinstruktör / Verksamhetsansvarig.
Svenska Fallskärmsförbundet